

บทที่ 2

การแก้ปัญหาลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกของคริปกี

คริปกี (Kripke) เป็นผู้หนึ่งที่พยายามแก้ปัญหาลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกภายหลังจากทาสกี เขาได้เสนอการแก้ปัญหานี้ไว้ในบทความ "Outline of a Theory of Truth" การที่ผู้เขียนเสนอมติแก้ปัญหาลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกก่อนที่จะพิจารณาทฤษฎีเชิงบริบท เนื่องจาก 2 เหตุผล คือ

1. เพื่อแสดงให้เห็นว่าลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกแบบแข็งเกิดขึ้นได้อย่างไร กล่าวคือ คริปกีต้องการแก้ปัญหาลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกภายในภาษาทั่วไป ประโยคใดเป็นลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์หรือไม่ ขึ้นกับสถานการณ์ หรือบริบทที่มีการกล่าวประโยค และหากประโยคเป็นลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์ คริปกีจะให้ค่า คือ ไม่จริงและไม่เท็จ อย่างไรก็ตาม คริปกีคิดว่าการแก้ปัญหานี้ทำให้ไม่สามารถกล่าวประโยคที่มีลักษณะเป็นลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกได้อีกครั้ง เพราะจะทำให้ประโยคที่เป็นลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกซึ่งมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ กลายเป็นประโยคที่มีค่าจริง สำหรับทฤษฎีเชิงบริบทซึ่งเป็นทฤษฎีที่ผู้เขียนต้องการประเมิน คิดว่าหากยอมรับแบบคริปกี และมีการกล่าวประโยคที่เป็นลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกอีกครั้ง การที่ประโยคลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกกลายเป็นประโยคที่มีค่าทั้งไม่จริงและไม่เท็จ และมีค่าจริง จะเรียกว่าเป็นปัญหาลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกแบบแข็ง และทฤษฎีเชิงบริบทต้องการแก้ปัญหานี้

2. เพื่ออธิบายทฤษฎีเชิงบริบทให้ชัดเจนขึ้นว่า การให้ค่าความจริงแบบขึ้นกับบริบทของทฤษฎีนี้ แตกต่างจากการให้ค่าความจริงแบบขึ้นกับบริบทในแบบของคริปกีอย่างไร กล่าวคือ ทฤษฎีเชิงบริบทต้องการแก้ปัญหาลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกแบบแข็งโดยการแสดงให้เห็นว่าการกล่าวประโยคที่มีลักษณะเป็นลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกอีกครั้ง จะไม่ทำให้ประโยคลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกที่มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ กลายเป็นประโยคที่มีค่าจริงอีก เพราะมีการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริง แต่สำหรับคริปกี แม้จะมีการให้ค่าความจริงแบบขึ้นกับสถานการณ์เช่นกัน แต่เขาไม่มีการเปลี่ยนสถานการณ์ในการให้ค่าความจริง ซึ่งเป็นผลทำให้ไม่สามารถกล่าวประโยคที่มีลักษณะเป็นลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกได้อีกครั้ง

คริปกีคิดว่าวิธีการแก้ปัญหาลัทธิทฤษฎีตรรกศาสตร์คนโกหกของทาสกีนั้นมีปัญหาการเข้ากันไม่ได้กับภาษาทั่วไป กล่าวคือ การให้ค่าความจริงของทาสกี ทำให้ต้องใช้อธิบายภาษาที่อยู่สูงกว่าภาษาที่ประโยคนั้น ๆ อยู่ 1 ชั้น เพื่อให้ค่าความจริงกับประโยคนั้น ดังตัวอย่าง คือ

(A) หิมะมีสีขาว

(B) "หิมะมีสีขาว" จริง

หากพิจารณาการให้ค่าความจริงตามแบบทาสกี ไม่ว่าจะกำหนดให้ (A) อยู่ในลำดับชั้นของภาษาชั้นใด (B) จะอยู่ภายในอภิภาษาซึ่งเป็นลำดับชั้นที่สูงกว่าภาษาที่ (A) อยู่ 1 ชั้น และประโยคที่มีลักษณะเหมือนปฏิทรรศน์คนโกหก คือ

“ประโยคนี้ไม่จริง”

หากเรากำหนดให้ประโยคข้างต้นนี้อยู่ในลำดับชั้นของอภิภาษา L , ประโยคนี้จะเป็นประโยคที่มีคำบรรยายถึงประโยคใด ๆ ก็ตามที่อยู่ในลำดับชั้นที่ต่ำกว่า L , 1 ชั้น และจะไม่สามารถเป็นประโยคที่บ่งถึงตัวเองได้ว่ามีค่าไม่จริง เพราะจะทำให้เกิดความขัดแย้งในตัวเอง

อย่างไรก็ตาม คริปก็คิดว่าเราไม่สามารถกำหนดลำดับชั้นของภาษาแบบทาสกี ในการให้ค่าความจริงกับประโยคภายในภาษาทั่วไป เนื่องจากเราอาจพบกรณีดังต่อไปนี้

(N) : ทุกประโยคที่โจนส์กล่าวเกี่ยวกับวอเตอร์เกตมีค่าเท็จ

(J) : ทุกประโยคที่นิกสันกล่าวเกี่ยวกับวอเตอร์เกตมีค่าเท็จ

กำหนดให้นิกสันกล่าวประโยค (N) และโจนส์กล่าวประโยค (J) หากประโยค (N) ครอบคลุมถึงประโยค (J) และประโยค (J) ครอบคลุมถึงประโยค (N) ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น คือ ในการประเมินค่าความจริงแบบทาสกี เราสามารถกำหนดลำดับชั้นของค่าความจริงให้กับประโยคได้เองโดยไม่ต้องคำนึงถึงสถานการณ์ หรือบริบทที่มีการกล่าวประโยค และประโยคที่ให้ค่าความจริงจะต้องอยู่ในลำดับชั้นของภาษาที่สูงกว่าประโยคที่ได้รับการให้ค่าความจริง ดังนั้นหากเรากำหนดให้ (N) และ (J) อยู่ในลำดับชั้นเดียวกัน (N) จะไม่สามารถบรรยายถึงค่าความจริงของ (J) และ (J) จะไม่สามารถบรรยายถึงค่าความจริงของ (N) ได้ แต่หากกำหนดให้ (N) อยู่ในลำดับชั้นภาษาที่สูงกว่า (J) คือ (N) อยู่ในลำดับชั้นภาษา $L+1$ ส่วน (J) อยู่ในลำดับชั้นภาษา L (N) จะสามารถกล่าวเกี่ยวกับค่าความจริงของ (L) ได้ ส่วน (L) จะไม่สามารถกล่าวเกี่ยวกับค่าความจริงของ (N) แม้จะมีคำบรรยายเกี่ยวกับ (N) และอยู่ในสถานการณ์ที่บ่งถึงเพียง (N) เพราะประโยคที่อยู่ในลำดับชั้นของภาษาที่ต่ำกว่า ไม่สามารถให้ค่าความจริงประโยคที่อยู่ในลำดับชั้นภาษาที่สูงกว่าได้

สำหรับคริปก็จะมีวิธีการประเมินค่าความจริงต่างจากทาสกี กล่าวคือ คริปก็ประเมินค่าความจริงของประโยค โดยขึ้นกับสถานการณ์ หรือบริบทที่มีการกล่าวประโยค และจะพิจารณาการมีเป็นพื้นฐาน (grounded) ของประโยคควบคู่กันภายในบริบทด้วย

การพิจารณาว่าประโยคใดมีพื้นฐานหรือไม่ จะเริ่มจากการพิจารณาเกี่ยวกับประโยคบอกเล่า ซึ่งเป็นประโยคที่จะต้องมีความจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง และพิจารณาถึงความจริงของ

ประโยคเช่นนี้ที่มีการกล่าวภายในสถานการณ์ใด ๆ *ประโยคที่มีพื้นฐาน คือ ประโยคที่สามารถหาค่าความจริงได้ภายใต้สถานการณ์¹*

สำหรับประโยคหนึ่ง จะเป็นประโยคที่มีพื้นฐานภายใต้สถานการณ์หนึ่งหรือไม่ จะมีการพิจารณาจากประโยคนั้นว่ามีลักษณะอย่างไร หากประโยคนั้นไม่มีภาคแสดงของค่าความจริงต่อท้าย ประโยคนั้นจะเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าความจริงที่จริง หรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่หากประโยคนั้นมีภาคแสดงของค่าความจริงต่อท้าย และสามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงนี้ออกได้ ประโยคนั้นก็จะมีพื้นฐาน เช่น

“หิมะมีสีขาว” มีค่าจริง ”

ประโยคเช่นนี้เป็นประโยคที่มีค่าจริง และมีพื้นฐาน เนื่องจากสามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกได้

นอกจากนี้หากพบประโยค “หิมะมีสีดำ” มีค่าจริง ” ประโยคเช่นนี้ก็เป็นประโยคที่มีพื้นฐานเช่นกัน เนื่องจากสามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกได้ แต่ประโยคเช่นนี้จะเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าเท็จ

อย่างไรก็ตาม หากเราพบประโยคที่ทักซิณกล่าวดังเช่นประโยค (A) ที่จะแสดงให้เห็นต่อไป คือ “ทุกข้อความที่อภิสัทธีกกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง” หรือประโยคที่อภิสัทธีกกล่าว ดังเช่น ประโยค (E) ที่จะแสดงให้เห็นต่อไป คือ “ทุกข้อความที่ทักซิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ” ประโยค (A) และประโยค (E) จะมีพื้นฐานหรือไม่ ขึ้นกับว่าในสถานการณ์หนึ่งทุกข้อความที่อภิสัทธีกกล่าวมีข้อความใดบ้าง และในสถานการณ์หนึ่งทุกข้อความที่ทักซิณกล่าวมีข้อความใดบ้าง หากในสถานการณ์หนึ่งทุกข้อความที่ทักซิณกล่าว เป็นข้อความที่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกได้ ประโยค (E) ก็จะเป็นประโยคที่มีพื้นฐานและมีค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง ขึ้นกับว่าข้อความที่ทักซิณกล่าวมีค่าความจริงอย่างไร และในอีกกรณี หากในสถานการณ์หนึ่งทุกข้อความที่อภิสัทธีกกล่าว เป็นข้อความที่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกได้ ประโยค (A) ก็จะเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง ขึ้นกับว่าข้อความที่อภิสัทธีกกล่าวมีค่าความจริงอย่างไร

แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับบางประโยค แม้ไม่เป็นปฏิทรรศน์ แต่ก็ยังเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน คือ ไม่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกจากประโยคได้ การที่ประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน ไม่เป็นปฏิทรรศน์ ก็เนื่องมาจากเมื่อสมมติค่าความจริงที่จริง หรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่ง

¹ “the “grounded” sentences can be characterized as those which eventually get a truth value in this process.” (Kripke. 1975 : 75)

ให้กับประโยค ประโยคนั้นจะสามารถมีค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งได้ และไม่มีลักษณะที่วนกลับมาขัดแย้งในตัวเองอีก ดังจะเห็นได้จากกรณีที่ 2 สถานการณ์ 2.6 ที่จะแสดงต่อไป

ส่วนประโยคที่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์คนโกหกทุกประโยค จะเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐานคือไม่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกจากประโยคได้ และหากยอมรับว่าประโยคมีค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ จริงหรือเท็จ หากสมมติค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์ ค่าความจริงของประโยคเช่นนี้จะมีลักษณะที่วนกลับมาขัดแย้งในตัวเอง ดังจะเห็นได้จากกรณีที่ 1 สถานการณ์ 1.3 และกรณีที่ 3 สถานการณ์ 3.5 ที่จะแสดงต่อไปด้านล่าง

สำหรับคริปทิกี่ไม่ใช้ระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 2 ค่า และใช้ระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่า ดังนั้นเมื่อพบกับประโยคที่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ ซึ่งเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และไม่สามารถสมมติค่าความจริงให้กับประโยคเช่นนี้ได้ว่ามีค่าจริง หรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง คริปทิกี่จะแก้ปัญหานี้โดยการกำหนดให้ประโยคเช่นนี้มีค่าความจริงค่าที่ 3 คือ ค่า "ไม่จริงและไม่เท็จ" หรือค่า "กำหนดไม่ได้" (Undefined หรือ (U)) ซึ่งเขานำมาจากระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่า ของคลีนน์ (Kripke. 1975 : 74)

ระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่าของคลีนน์นั้น เป็นระบบที่ให้ค่าความจริงค่าที่ 3 กับประโยคซึ่งไม่สามารถประเมินค่าได้ว่าจริงหรือเท็จ อย่างใดอย่างหนึ่ง ระบบตรรกศาสตร์นี้แบ่งเป็น 2 แบบ คือ ระบบตรรกศาสตร์ที่มีการประเมินค่าความจริง 3 ค่าแบบแข็ง (Kleene's Strong three – valued logic) และระบบตรรกศาสตร์ที่มีการประเมินค่าความจริง 3 ค่าแบบอ่อน สำหรับระบบการประเมินค่าที่คริปทิกี่ใช้ คือ ระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่าแบบแข็ง

ระบบตรรกศาสตร์ของคลีนน์ทั้ง 2 แบบนี้ มีวิธีการประเมินค่าความจริงที่ไม่แตกต่างจากวิธีการประเมินค่าความจริงภายในระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 2 ค่า หากอยู่ในกรณีที่ประโยคมีค่าเพียงจริง หรือเท็จ แต่หากอยู่ในกรณีที่ประโยคมีค่าที่ 3 ตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่าแบบแข็ง จะมีวิธีการประเมินค่าดังนี้

X	$\neg X$	\rightarrow	F	U	T	\vee	F	U	T	\wedge	F	U	T	\equiv	F	U	T
F	T	F	T	I	T	F	F	U	T	F	F	E	F	F	T	U	F
U	U	U	U	U	I	U	U	U	I	U	F	U	U	U	U	U	U
T	F	T	F	U	T	T	T	I	T	T	F	U	T	T	F	U	T

(Malinowski. 2001 : 314)

ส่วนตรรกศาสตร์ที่มีการประเมินค่าความจริง 3 ค่าแบบอ่อน (Weak Kleene's Connective) มีวิธีการประเมินค่าต่างจากตรรกศาสตร์ 3 ค่าแบบแข็ง เพียงในกรณีที่หากประโยคเชิงซ้อนประกอบด้วย ประโยคย่อยที่มีค่า U ประโยคเชิงซ้อนจะมีค่า U ไม่ว่าประโยคนั้นจะมีตัวเชื่อมใด

สำหรับการประเมินค่าประโยค (N) และ (J) ข้างต้น ผู้เขียนจะแสดงในตัวอย่างดังต่อไปนี้ สมมติให้นายทักษิณ และนายอภิสิทธิ์ กล่าวข้อความเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิ กำหนดให้ (A) – (D) เป็นข้อความที่นายทักษิณกล่าว ดังนี้

- (A) : ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง
- (B) : ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ
- (C) : มีการสั่งซื้อเครื่อง CTX มาจากสหรัฐอเมริกา
- (D) : การซื้อเครื่อง CTX มีความโปร่งใส

กำหนดให้ (E) – (I) เป็นข้อความที่นายอภิสิทธิ์กล่าว ดังนี้

- (E) : ทุกข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ
- (F) : ข้อความส่วนใหญ่ที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ
- (G) : ไม่มีการคอร์ปชั่นในการซื้อต้นลำทม
- (H) : มีการจ่ายค่านายหน้าในการถมทรายที่สนามบินสุวรรณภูมิ
- (I) : เครื่อง CTX ที่สั่งซื้อนั้นได้มาตรฐาน

กรณีที่ 1 สมมติให้นายอภิสิทธิ์ และนายทักษิณ กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิ ดังต่อไปนี้

- (F) : ข้อความส่วนใหญ่ที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิเป็นเท็จ
- (A) : ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง

เราสามารถให้ค่าความจริงกับประโยค (F) ที่นายอภิสิทธิ์กล่าว และประโยค (A) ที่นายทักษิณกล่าวตามแบบคริปกีได้ดังนี้

สถานการณ์ 1.1 หากมีสมมติฐานว่าอภิสิทธิ์อยู่ในสถานการณ์ที่ตนเองกล่าวประโยคเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิประโยคอื่นที่นอกเหนือจาก (F) และประโยคนั้นเป็นเท็จ คือ

- (G) : ไม่มีการคอร์ปชั่นในการซื้อต้นลำทม

ส่วนประโยคอื่นที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมินั้นมีจำนวนประโยคที่มีค่าจริง และประโยคที่มีค่าเท็จเท่ากัน (ไม่นับรวม (A)) คือ

(C) : มีการสั่งซื้อเครื่อง CTX มาจากสหรัฐอเมริกา (จริง)

(D) : การซื้อเครื่อง CTX มีความโปร่งใส (เท็จ)

ประโยค (A) จะเป็นเท็จเพราะข้อความ (G) ที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ และการที่ (A) มีค่าเท็จจึงทำให้ข้อความส่วนใหญ่ที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ ดังนั้น (F) จึงมีค่าจริง

ในที่นี้ ประโยค (G), (C) และ (D) เป็นประโยคที่มีพื้นฐาน แม้ (G) และ (D) จะมีค่าเท็จ เนื่องจากนิเสธของ (G) และ (D) มีค่าจริง และเราสามารถยืนยันได้โดยไม่มีคำว่า "จริง" ต่อท้าย ดังนี้

นิเสธของ (G) คือ มีการคอร์รัปชันในการซื้อต้นลำทม

นิเสธของ (D) คือ การซื้อเครื่อง CTX ไม่มีความโปร่งใส

ดังนั้น (A) ที่มีค่าเท็จจึงเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน เพราะ (A) ได้ค่าเท็จมาจาก (G) ซึ่งเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน ส่วน (F) ที่มีค่าจริงก็เป็นประโยคที่มีพื้นฐานเช่นกัน เพราะ (F) มีค่าจริงมาจากประโยค (C), (D) และ (A) ซึ่งเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน

สถานการณ์ 1.2 หากมีสมมติฐานว่าอภิสิทธิ์อยู่ในสถานการณ์ที่ตนเองกล่าวประโยคเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิประโยคอื่นที่นอกเหนือจาก (F) คือ (G) ซึ่งเป็นเท็จและมีพื้นฐาน ส่วนทักษิณกล่าวเพียงประโยค (A) เท่านั้น ประโยค (A) จะเป็นเท็จ และมีพื้นฐานเพราะคำบรรยายของ (A) คือ ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง แต่เราชี้แจงได้ว่ามีอย่างน้อย 1 ข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าว มีค่าเท็จและมีพื้นฐาน คือ (G) ส่วนประโยค (F) ที่อภิสิทธิ์กล่าวจะมีค่าจริงและมีพื้นฐาน เพราะ (F) มีคำบรรยายว่าข้อความส่วนใหญ่ที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิเป็นเท็จ และในกรณีนี้ ทักษิณกล่าวข้อความเดียว คือ (A) ซึ่งเป็นเท็จและมีพื้นฐาน

สถานการณ์ 1.3 หากมีสมมติฐานว่าอภิสิทธิ์อยู่ในสถานการณ์ที่ตนเองกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิเพียงประโยค (F) ส่วนประโยคที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมินั้น มีประโยคอื่นนอกเหนือจาก (A) คือ (C) และ (D) ที่มีพื้นฐาน และค่าจริงและเท็จ ตามลำดับ ประโยค (F) และประโยค (A) จะเป็นปฏิทรรศน์ เนื่องจากอภิสิทธิ์กล่าวเพียง (F) และเราไม่รู้ได้ว่าค่าของ (F) คืออะไรจนกว่าจะรู้ได้ว่าประโยค (A) มีค่าจริงหรือเท็จ อย่างไรก็ตามการจะรู้ได้ว่าประโยค (A) มีค่าจริงหรือเท็จ เราจะต้องรู้ว่าข้อความ (F) ที่อภิสิทธิ์กล่าวนั้นมีค่าอย่างไร แต่ข้อความ (F) คือข้อความที่เราต้องการจะหาค่าความจริงตั้งแต่แรก การประเมินค่าจึงวนกลับมาที่เดิม และไม่สามารถให้ค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งกับทั้ง (F) และ (A) ได้ (F) และ (A) จึงไม่มีพื้นฐานเนื่องจากทั้ง 2 ประโยคไม่สามารถนำไปสู่การยืนยันประโยคที่ไม่มีคำว่า "จริง" ต่อท้ายได้ และหากเราให้ค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง ความขัดแย้งในตัวเองจะเกิดขึ้น กล่าวคือ

หาก (A) มีค่าจริง (F) จะมีค่าจริงเช่นกัน

แต่หาก (F) จริง ข้อความส่วนใหญ่ที่ทักซิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิจะมีค่าจริง ซึ่งจะทำให้ (F) และ (A) เป็นเท็จ

หาก (F) เท็จ (A) จะเท็จเช่นกัน เพราะข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวมีเพียง (F) และ (A) มีคำบรรยายคือ ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง

แต่หาก (A) เท็จ ข้อความส่วนใหญ่ที่ทักซิณกล่าวจะมีค่าเท็จ และนี่คือประโยค (F) (F) จึงมีค่าจริง แต่หาก (F) จริง (A) จะจริงเช่นกัน เพราะประโยคที่อภิสิทธิ์กล่าวมีเพียง (F) และ (F) มีค่าจริงตามคำบรรยายของ (A)

ในกรณีนี้ (F) และ (A) จึงเป็นปฏิทรรศน์ และคริปก็จะให้ค่าไม่จริงและไม่เท็จกับทั้ง (F) และ (A)

กรณีที่ 2

(E) : ทุกข้อความที่ทักซิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ

(B) : ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ

เราสามารถให้ค่าความจริงกับประโยค (E) ที่อภิสิทธิ์กล่าว และประโยค (B) ที่ทักซิณกล่าว ตามแบบคริปก็ได้ดังนี้

สถานการณ์ 2.1 หากมีสมมติฐานว่าอภิสิทธิ์อยู่ในสถานการณ์ที่ทุกข้อความที่ตนเองกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมินั้นมีข้อความอื่นนอกเหนือจาก (E) และมีค่าจริง คือ

(H) มีการจ่ายค่านายหน้าในการถมทรายที่สนามบินสุวรรณภูมิ ส่วนข้อความที่ทักซิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิทั้งหมดมีเพียง (B) (B) จะมีค่าเท็จ เพราะข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวมีค่าจริงอย่างน้อย 1 ข้อความ คือ (H) และจากการที่ (B) เป็นเท็จ จึงทำให้ (E) มีค่าจริงเนื่องจาก (B) เป็นข้อความทั้งหมดที่ทักซิณกล่าว และมีค่าเท็จ

ในที่นี้ (H) เป็นประโยคที่มีพื้นฐาน เพราะเราสามารถยืนยัน (H) ได้โดยไม่ต้องมีคำว่า "จริง" ต่อท้าย ดังนั้น (B) จึงเป็นประโยคที่มีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน เนื่องจาก (B) มีคำบรรยายว่า ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราสามารถชี้แจงได้ว่ามีอย่างน้อย 1 ข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าว มีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ (H)

สถานการณ์ 2.2 หากมีสมมติฐานว่าอภิสิทธิ์อยู่ในสถานการณ์ที่ทุกข้อความที่ตนเองกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิ คือ (E) กับ (H) และ (H) มีค่าจริงและมีพื้นฐาน ส่วนข้อความที่ทักซิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิทั้งหมดนอกเหนือจาก (B) เป็นข้อความที่มีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ

(C) มีการสั่งซื้อเครื่อง CTX มาจากสหรัฐอเมริกา

(E) จะมีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน เพราะคำบรรยายของ (E) คือ ทุกข้อความที่หักฉีกกล่าวเกี่ยวกับ สนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราชี้แจงได้ว่า มีอย่างน้อย 1 ประโยคที่หักฉีกกล่าว มีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ (C) ล้วนประโยค (B) จะมีค่าเท็จและมีพื้นฐาน เพราะคำบรรยายของ (B) คือ ทุกข้อความที่หักฉีกกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราชี้แจงได้ว่า มีอย่างน้อย 1 ประโยคที่หักฉีกกล่าว มีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ (H)

สถานการณ์ 2.3 หากมีสมมติฐานว่าหักฉีกอยู่ในสถานการณ์ที่ข้อความทั้งหมดเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิที่ตนเองกล่าวนอกเหนือจาก (E) คือ (H) ซึ่งมีค่าจริงและมีพื้นฐาน ส่วนข้อความทั้งหมดเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิที่หักฉีกกล่าวนอกเหนือจาก (B) เป็นข้อความที่มีค่าเท็จและมีพื้นฐาน คือ

(D) การซื้อเครื่อง CTX มีความโปร่งใส

ประโยค (B) ที่หักฉีกกล่าวจะมีค่าเท็จและมีพื้นฐาน เพราะ (B) มีคำบรรยายว่าทุกประโยคที่หักฉีกกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราชี้แจงได้ว่ามีอย่างน้อย 1 ประโยคที่หักฉีกกล่าว มีค่าจริง คือ (H) และเมื่ออีกประโยคที่หักฉีกกล่าว คือ (D) ที่มีค่าเท็จและมีพื้นฐาน ดังนั้น ทุกข้อความที่หักฉีกกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิจึงมีค่าเท็จ และทำให้ประโยค (E) ที่หักฉีกกล่าวมีค่าจริง และมีพื้นฐาน เนื่องจาก (E) ประกอบด้วยประโยคที่มีพื้นฐาน คือ (B) และ (D)

สถานการณ์ 2.4 หากมีสมมติฐานว่าหักฉีกอยู่ในสถานการณ์ที่ข้อความทั้งหมดที่ตนเองกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิ คือ (E) ส่วนข้อความทั้งหมดที่หักฉีกกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมินอกเหนือจาก (B) คือ (C) ซึ่งมีค่าจริงและมีพื้นฐาน ประโยค (E) ที่หักฉีกกล่าวจะมีค่าเท็จและมีพื้นฐาน เพราะคำบรรยายของ (E) คือ ทุกข้อความที่หักฉีกกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราชี้แจงได้ว่าข้อความที่หักฉีกกล่าวมีค่าจริงและมีพื้นฐานอย่างน้อย 1 ข้อความ คือ (C) แต่เมื่อ (E) เป็นเท็จ และ (E) เป็นประโยคทั้งหมดที่หักฉีกกล่าว ดังนั้นทั้งหมดที่หักฉีกกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิจึงเป็นเท็จ และจึงทำให้ประโยค (B) ที่หักฉีกกล่าวมีค่าจริงและมีพื้นฐาน เนื่องจาก (B) ประกอบด้วย (E) ซึ่งมีพื้นฐาน

สถานการณ์ 2.5 หากมีสมมติฐานว่าหักฉีกอยู่ในสถานการณ์ที่ข้อความทั้งหมดที่ตนเองกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมินอกเหนือจาก (E) คือ (H) ซึ่งมีค่าจริงและมีพื้นฐาน ส่วนข้อความทั้งหมดที่หักฉีกกล่าวนอกจาก (B) คือ (C) ซึ่งมีค่าจริงและมีพื้นฐาน (E) และ (B) จะมีค่าเท็จและมีพื้นฐาน เพราะประโยค (C) ที่หักฉีกกล่าว และประโยค (H) ที่หักฉีกกล่าวมีค่าจริง และมีพื้นฐาน ในที่นี้เราจึงสามารถชี้แจงได้ว่า (E) มีค่าเท็จเพราะประโยค (C) ที่หักฉีกกล่าวมีค่าจริง และสามารถชี้แจงได้ว่า (B) มีค่าเท็จ เพราะประโยค (H) ที่หักฉีกกล่าว มีค่าจริง

สถานการณ์ 2.6 หากมีสมมติฐานว่าอภิสัทธ์อยู่ในสถานการณ์ที่ข้อความทั้งหมดที่ตนเองกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิ คือ (E) ส่วนข้อความทั้งหมดที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิ คือ (B) หากอภิสัทธ์ต้องการรวม (B) เข้าไปในการกล่าว (E) และ (B) คือ

ทุกข้อความที่อภิสัทธ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ

ส่วนทักษิณเองก็ต้องการรวม (E) เข้าไปในการกล่าว (B) และ (E) คือ

ทุกข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ

ผลที่จะเกิดขึ้นตามมา คือ ประโยค (E) และประโยค (B) จะวน เพราะเราไม่สามารถให้ค่าความจริงกับประโยคใดประโยคหนึ่งได้ หากต้องการให้ค่าความจริงกับประโยค (E) เราต้องพิจารณาว่าข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีข้อความใดบ้าง ซึ่งในที่นี้มีเพียง (B) ที่มีคำบรรยายว่าทุกข้อความที่อภิสัทธ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ และข้อความที่อภิสัทธ์กล่าวมีเพียง (E) แต่ (E) คือประโยคที่เราต้องการหาค่าความจริงตั้งแต่แรก การจะหาค่าของ (E) ได้จะต้องไปพิจารณาที่ (B) เพราะ (E) มีคำบรรยายว่าทุกประโยคที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ และประโยคที่ทักษิณกล่าวมีเพียง (B) ซึ่งจะทำให้เราวนกลับมาที่ (E) อีกครั้ง ในที่นี้จึงไม่สามารถให้ค่าความจริงกับ (E) และ (B) ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะ (E) และ (B) ทำให้การประเมินค่ามีลักษณะวน และไม่มีพื้นฐาน แต่ประโยคในลักษณะนี้อาจยังไม่นับว่าเป็นปฏิทรรศน์ เนื่องจากถ้าสมมติให้ (E) มีค่าจริง นั่นคือทุกข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิจะมีค่าเท็จ แต่ข้อความที่ทักษิณกล่าว มีเพียง (B) คือ

ทุกข้อความที่อภิสัทธ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ

ดังนั้น (B) จะเป็นเท็จ และนิเสธของ (B) จะมีค่าจริง คือ มีอย่างน้อย 1 ข้อความที่อภิสัทธ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง และเมื่ออภิสัทธ์กล่าวเพียง (E) (E) จึงมีค่าจริง ซึ่งสอดคล้องกับที่สมมติไว้

กรณีที่ 3

(E) : ทุกข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ

(A) : ทุกข้อความที่อภิสัทธ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง

เราสามารถให้ค่าความจริงกับประโยค (E) ที่อภิสัทธ์กล่าว และประโยค (A) ที่ทักษิณกล่าว ตามแบบคริปทิกได้ดังนี้

สถานการณ์ 3.1 หากมีสมมติฐานว่าทักษิณอยู่ในสถานการณ์ที่ทุกข้อความที่ตนเองกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมिनอกจาก (A) มีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ

(C) มีการสั่งซื้อเครื่อง CTX มาจากสหรัฐอเมริกา

ส่วนข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีเพียง (E) (E) จะเป็นเท็จและมีพื้นฐาน เพราะ (E) มีคำบรรยายว่า ทุกประโยคที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราชี้แจงได้ว่ามีอย่างน้อย 1 ประโยคที่ทักษิณกล่าว มีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ (C) ส่วนประโยค (A) ที่ทักษิณกล่าวจะมีค่าเท็จและมีพื้นฐาน เพราะ (A) มีคำบรรยายว่าทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง แต่เราชี้แจงได้ว่าข้อความ (E) ที่อภิสิทธิ์กล่าวมีค่าเท็จและมีพื้นฐาน

สถานการณ์ 3.2 หากมีสมมติฐานว่าทักษิณอยู่ในสถานการณ์ที่ทุกข้อความที่ตนเองกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมินอกเหนือจาก (A) คือ (C) และ (C) มีค่าจริงและมีพื้นฐาน ส่วนทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมินอกเหนือจาก (E) คือ (I) ซึ่งมีค่าเท็จ ดังนี้

(I) เครื่อง CTX ที่สั่งซื้อนั้นได้มาตรฐาน

ในที่นี้ นิเสธของ (I) จะมีค่าจริงและเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน เพราะสามารถกล่าวยืนยันได้โดยไม่ต้องมีคำว่า "จริง" ต่อท้าย คือ

เครื่อง CTX ที่ซื้อนั้นไม่ได้มาตรฐาน

(I) จึงเป็นประโยคที่มีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน เนื่องจาก (I) มีรากฐานมาจากประโยคที่มีค่าจริงและมีพื้นฐาน ดังนั้นประโยค (A) ที่ทักษิณกล่าวจึงมีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน เพราะ (A) มีคำบรรยายว่าข้อความทั้งหมดที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง แต่เราชี้แจงได้ว่า (A) เป็นเท็จ เนื่องจากมีอย่างน้อย 1 ประโยคที่อภิสิทธิ์กล่าว มีค่าเท็จและมีพื้นฐาน คือ (I) ส่วนประโยค (E) ที่อภิสิทธิ์กล่าวจะมีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน เพราะ (E) มีคำบรรยายว่า ทุกข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราชี้แจงได้ว่า มีอย่างน้อย 1 ประโยคที่ทักษิณกล่าว มีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ (C)

สถานการณ์ 3.3 หากมีสมมติฐานว่าอภิสิทธิ์อยู่ในสถานการณ์ที่ข้อความทั้งหมดเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิที่ตนเองกล่าวนอกเหนือจาก (E) คือ (I) ที่มีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน ส่วนทักษิณกล่าวข้อความเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิเพียงข้อความเดียว คือ (A) (A) จะมีค่าเท็จและมีพื้นฐานเพราะ (A) มีคำบรรยายว่า ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง แต่เราชี้แจงได้ว่า มีอย่างน้อย 1 ข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าว มีค่าเท็จและมีพื้นฐาน คือ (I) ส่วน (E) จะมีค่าจริงและมีพื้นฐาน เพราะ (E) มีคำบรรยายว่า ทุกข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ และข้อความที่ทักษิณกล่าวมีเพียง (A) ที่เป็นเท็จ และมีพื้นฐาน ค่าของ (A) จึงสอดคล้องกับคำบรรยายของ (E)

สถานการณ์ 3.4 หากมีสมมติฐานว่าอภิสิทธิ์อยู่ในสถานการณ์ที่ข้อความทั้งหมดเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิที่ตนเองกล่าววนอกเหนือจาก (E) คือ (H) ซึ่งมีค่าจริงและมีพื้นฐานดังนี้

(H) มีการจ่ายค่านายหน้าในการถมทรายที่สนามบินสุวรรณภูมิ ส่วนทุกข้อความเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิที่ทักษิณกล่าววนอกเหนือจาก (A) คือ (C) ซึ่งมีค่าจริงและมีพื้นฐาน ดังนี้

(C) มีการสั่งซื้อเครื่อง CTX จากสหรัฐอเมริกา ประโยค (E) ที่อภิสิทธิ์กล่าวจะมีค่าเท็จและมีพื้นฐาน เพราะ (E) มีคำบรรยายว่า ทุกข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราชี้แจงได้ว่า มีอย่างน้อย 1 ข้อความที่ทักษิณกล่าวมีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ (C) ส่วนประโยค (A) ที่ทักษิณกล่าวจะมีค่าเท็จและมีพื้นฐานเพราะ (A) มีคำบรรยายว่า ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ แต่เราชี้แจงได้ว่า มีอย่างน้อย 1 ข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าว มีค่าจริงและมีพื้นฐาน คือ (H)

สถานการณ์ 3.5 หากมีสมมติฐานว่าอภิสิทธิ์อยู่ในสถานการณ์ที่ข้อความทั้งหมดเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิที่ตนเองกล่าวมีเพียงข้อความเดียว คือ (E) และทักษิณกล่าวข้อความทั้งหมดเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิเพียงข้อความเดียวเช่นกัน คือ (A) และในการกล่าว (E) อภิสิทธิ์รวมถึงข้อความ (A) ด้วย คือ

(A) ทุกข้อความที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง ส่วนทักษิณก็รวมถึงข้อความ (E) ในการกล่าว (A) ด้วย คือ

(E) ทุกข้อความที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าเท็จ หากเราต้องการประเมินค่าความจริงของ (E) และ (A) (E) จะมีค่าความจริงอย่างไร จะต้องไปพิจารณาจากสิ่งที่ทักษิณกล่าวว่ามีอะไรบ้าง แต่เมื่อทักษิณกล่าวเพียง (A) คือ ทุกประโยคที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง และประโยคที่อภิสิทธิ์กล่าว คือ (E) หาก (E) จริงทุกประโยคที่ทักษิณกล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิจะมีค่าเท็จ และประโยคที่ทักษิณกล่าวมีเพียง (A) แต่หาก (A) มีค่าเท็จ และเมื่อ (A) มีคำบรรยายว่าทุกประโยคที่อภิสิทธิ์กล่าวเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิมีค่าจริง เราจึงไม่สามารถยอมรับค่าจริงของประโยคที่อภิสิทธิ์กล่าวได้ และเมื่อสิ่งที่อภิสิทธิ์กล่าวคือ (E) เราจึงไม่สามารถยอมรับค่าจริงของ (E) ได้ ดังนั้นหากเราเริ่มต้นว่า (E) มีค่าจริง เราจะจบที่ (E) มีค่าไม่จริง (E) และ (A) จึงเป็นปฏิทรรศน์และเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน เพราะไม่สามารถประเมินค่าความจริงได้ 2 ประโยคนี้อาจมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

จากตัวอย่างข้างต้นเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า สำหรับคริปกี จะไม่มีลำดับชั้นในการให้ค่าความจริงกับประโยคภายในภาษาทั่วไป และประโยคใดจะมีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์หรือไม่ มิได้ขึ้นกับรูปแบบของประโยคว่ามีลักษณะบ่งถึงตัวเอง หรือประโยค 2 ประโยคบ่งถึงซึ่งกันและกันหรือไม่ แต่จะขึ้นกับบริบทหรือสถานการณ์ที่มีการกล่าวประโยค ปฏิทรรศน์อาจเกิดขึ้นได้หากอยู่ภายในสถานการณ์ที่ประโยคที่มีการกล่าวภายในสถานการณ์นั้นไม่มีส่วนช่วยในการประเมินค่าความจริง ประโยคที่ต้องการดังเช่นประโยคในสถานการณ์ข้อ 1.3 ส่วนประโยคในสถานการณ์ 3.5 เป็นปฏิทรรศน์เพราะไม่มีการกล่าวประโยคอื่นใดในสถานการณ์นั้นนอกจากประโยคที่ต้องการหาค่าความจริงเท่านั้น และนอกจากนี้หากสมมติค่าอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับประโยค ผลการประเมินค่าความจริงจะทำให้ประโยคมีความขัดแย้งในตัวเอง เช่น สมมติว่าให้ค่าจริงกับประโยค (F) และ (A) ในสถานการณ์ 1.3 ผลการประเมินค่าจะทำให้ (F) และ (A) มีค่าเท็จ และสมมติให้ประโยค (E) หรือ (A) ในสถานการณ์ 3.5 มีค่าจริง ผลการประเมินค่าจะทำให้ (E) หรือ (A) มีค่าเท็จ ดังนั้นประโยคปฏิทรรศน์จึงเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และไม่สามารถมีค่าจริง หรือค่าเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งได้ โดยไม่นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง

สำหรับคริปกี กรณีสถานการณ์ 1.3 และ 3.5 จัดว่าเป็นปฏิทรรศน์แบบเดียวกับปฏิทรรศน์คนโกหกที่กล่าวไว้ตอนต้น คือ

กรณี (P₁) สมมติให้ผู้พยากรณ์ชาวคริสต์น กล่าวยืนยันว่า

“ชาวคริสต์นพูดเท็จเสมอ”

หากคำกล่าวนี้สอดคล้องกับการกระทำของชาวคริสต์นทุกคน ประโยคข้างต้นจะมีค่าจริงเมื่อและก็ต่อเมื่อ มีค่าเท็จ เนื่องจาก ผู้พยากรณ์เป็นชาวคริสต์น สิ่งที่ผู้พยากรณ์กล่าว จึงต้องมีค่าเท็จ และในเมื่อผู้พยากรณ์กล่าวเพียงประโยคข้างต้นเท่านั้น หากประโยคข้างต้นเป็นเท็จ จะทำให้มีชาวคริสต์นบางคนพูดจริง ซึ่งขัดกับสิ่งที่ยอมรับในตอนแรก คือ ชาวคริสต์นทุกคนพูดเท็จ แต่หากประโยคข้างต้นมีค่าจริง นั่นเท่ากับยอมรับว่าชาวคริสต์นทุกคนพูดเท็จ ซึ่งจะขัดกับสิ่งที่ผู้พยากรณ์กำลังกล่าว เพราะผู้พยากรณ์เป็นชาวคริสต์น และกล่าวประโยคที่มีค่าจริง ประโยคข้างต้นนี้จึงเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และมีความขัดแย้งในตัวเอง

และกรณี (P₂) สมมติมีการกล่าวข้อความว่า

“ประโยคนี้ไม่จริง”

(Kripke. 1975 : 77)

หากประโยคข้างต้นนี้ มีการกล่าวในสถานการณ์ที่ไม่รู้ได้ว่า คำว่า “ประโยคนี้” บ่งถึงประโยคใด และสมมติว่าประโยคข้างต้นบ่งถึงตัวเอง และมีค่าจริง เฉพาะกับตัวประโยคเองเท่านั้น ดังนั้นหากประโยคข้างต้นมีค่าจริง ประโยคจะเป็นไปตามที่บรรยาย คือ มีค่าไม่จริง หรือเท็จ แต่หากประโยคข้างต้นเป็นเท็จ ประโยคจะมีค่าสอดคล้องกับคำบรรยายของตัวประโยคเอง และประโยคจะมีค่าจริง ประโยคนี้จึงเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และมีความขัดแย้งในตัวเอง

คริปก็คิดว่า กรณีส P_1 , กรณีส P_2 สถานการณ์ 1.3 และ สถานการณ์ 3.5 มีปัญหา คือไม่สามารถยืนยันได้ว่ามีค่าจริงหรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง คริปก็จึงแก้ปัญหาโดยการให้ค่าความจริงอีกค่าหนึ่งกับประโยคเช่นนี้ คือ ค่า "ไม่จริงและไม่เท็จ" หรือค่า "กำหนดไม่ได้" (Undefined หรือ (U)) ซึ่งเขานำมาจากระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่าของคิลินน์ (Kripke. 1975 : 74)

แต่อย่างไรก็ตาม คริปก็คิดว่า เราไม่สามารถกล่าวประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์ภายในภาษาทั่วไป หรือภาษาวัตถุ (Object language) ได้ ดังได้กล่าวไว้ว่า

*"ประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์คนโกหกนั้นไม่จริงในภาษาวัตถุในแง่ที่ว่ากระบวนการอุปนัยไม่เคยทำให้ประโยคเหล่านี้มีค่าจริง แต่เราป้องกันการพัฒนาแบบนี้ในภาษาวัตถุด้วยการตีความของเราในเรื่องการปฏิเสธและภาคแสดงเกี่ยวกับความจริง"*²

(Kripke. 1975 : 81)

สำหรับเรื่องของการอุปนัย และการตีความเรื่องการปฏิเสธและภาคแสดงเกี่ยวกับความจริงในภาษาทั่วไปหรือภาษาวัตถุสามารถแสดงให้เห็นได้จากตัวอย่าง ดังนี้

สมมติให้มีประโยคปฏิทรรศน์แบบตัวอย่าง (P_2) คือ

(A) : ประโยค A ไม่จริง

หาก (A) จริง (A) จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยาย คือ มีค่าไม่จริง

หาก (A) ไม่จริง (A) จะมีค่าสอดคล้องกับคำบรรยาย และ (A) จะมีค่าจริง

ดังนั้น สำหรับคริปก็ (A) มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

แต่อย่างไรก็ตาม หากเรากล่าวเกี่ยวกับประโยค (A) อีกครั้ง คือ

(B) : ประโยค A ไม่จริง

ประโยคที่เรากล่าวจะมีค่าจริง เนื่องจากประโยค (A) มีคำบรรยายเกี่ยวกับตัวเองว่ามีค่าไม่จริง และประโยคที่เรากล่าว ก็มีคำบรรยายสอดคล้องกับคำบรรยายของประโยค (A)

ปัญหาที่เกิดขึ้นข้างต้น คือ เมื่อประโยคที่เรากล่าว และประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์เป็นประโยคเดียวกัน การที่ประโยคที่เรากล่าวมีค่าจริงได้ เป็นผลทำให้ประโยคปฏิทรรศน์ซึ่งเป็นประโยคที่มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ กลับมามีค่าจริงอีกครั้ง สำหรับปัญหานี้เรียกว่าเป็นปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งซึ่งเป็นปัญหาที่ทฤษฎีเซตบริบทต้องการแก้

² "Liar sentences are *not true* in the object language, in the sense that the inductive process never makes them true; but we are precluded from saying this in the object language by our interpretation of negation and the truth predicate".

อย่างไรก็ตาม ดังที่ได้กล่าวว่ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง เป็นปัญหาภายในภาษาทั่วไป แต่จากตัวอย่างข้างต้น อาจยังไม่ชัดเจนว่าเกิดขึ้นภายในภาษาทั่วไปได้อย่างไร ผู้เขียนจึงจะแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งที่ชัดเจนขึ้น และจะใช้ตัวอย่างนี้ต่อไป ในการอธิบายถึงวิธีการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งของทฤษฎีเชิงบริบททั้ง 3 ประเภท ดังนี้

สมมติว่านายทักษิณคิดว่าตนเองอยู่ในห้องประชุม 1 และคิดว่าสิ่งที่นายสนธิเขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 นั้นไม่จริง นายทักษิณจึงเขียนข้อความ (J) บนกระดาน คือ

(J) : ประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 มีค่าไม่จริง

แต่นายทักษิณสับสนเกี่ยวกับห้องที่เขาอยู่ และจริง ๆ แล้ว เป็นตัวเขาเองที่อยู่ภายในห้องประชุม 2 และ (J) ก็เป็นเพียงข้อความเดียวที่เขียนบนกระดานในห้องประชุม 2 (J) จะเป็นประโยคที่บ่งถึงตัวเองว่ามีค่าไม่จริง ดังนั้นสำหรับประโยค (J) จะเป็นปฏิทรรศน์ และมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ คือ

หากประโยค (J) มีค่าจริง ประโยค (J) ซึ่งเป็นประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยาย คือ มีค่าไม่จริง

แต่ในอีกทางหนึ่ง หากประโยค (J) มีค่าไม่จริง ประโยค (J) ซึ่งเป็นประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 จะมีค่าที่สอดคล้องกับคำบรรยายของตัวเอง และประโยค (J) จะมีค่าจริง

แต่อย่างไรก็ตาม หากมีผู้มาพบประโยค (J) ที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 เช่น นายอภิสิทธิ์ และนายอภิสิทธิ์ก็กล่าวประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 ออกมา คือ

(K) : ประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 มีค่าไม่จริง

ประโยค (K) จะไม่นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง และมีค่าจริงได้ เพราะประโยค (K) มีคำบรรยายสอดคล้องกับประโยค (J) คือ ประโยค (K) มีคำบรรยายเกี่ยวกับประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 ว่ามีค่าไม่จริง และประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 ก็มีเพียงประโยค (J) ที่มีคำบรรยายเกี่ยวกับตัวเองว่ามีค่าไม่จริง

แต่อย่างไรก็ตาม ประโยค (K) ซึ่งเป็นประโยคที่นายอภิสิทธิ์กล่าวและมีค่าจริง เป็นประโยคที่มีคำบรรยายเหมือนกันกับประโยค (J) ที่เป็นปฏิทรรศน์คนโกหก หาก (K) มีค่าจริงได้ นั่นก็เท่ากับว่า (J) มีค่าจริงได้เช่นกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อมาเช่นนี้ เป็นปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง คือ ประโยค (J) ที่เป็นประโยคปฏิทรรศน์คนโกหก และมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ จะกลับมามีค่าจริงได้ดังเห็นจากประโยค (K)

สำหรับทฤษฎีเชิงบริบท เมื่อพบกับปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง พวกเขาจะแก้ปัญหาโดยการแสดงให้เห็นว่า ประโยค (J) ที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 ซึ่งเป็นปฏิทรรศน์คนโกหก มีความแตกต่างจากประโยค (K) ที่นายอภิสิทธิ์กล่าว การที่ประโยค (K) มีค่าจริง จะไม่ทำให้ประโยค (J) กลับมามีค่าจริงอีก กล่าวคือ

ทฤษฎีเชิงบริบทคิดว่า (J) และ (K) เป็นประโยคที่อยู่ภายในคนละบริบทการให้ค่าความจริง (J) เป็นประโยคที่มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ ภายในบริบทที่มีการให้ค่าความจริงบริบทหนึ่ง ส่วน (K) เป็นประโยคที่อยู่ในอีกบริบท และมีค่าจริงได้ สิ่งที่อยู่เบื้องหลังแนวคิดของพวกเขา ก็คือ การคิดว่าการให้ค่าความจริงกับประโยค ต้องขึ้นกับบริบทที่มีการกล่าวประโยคนั้น และหากในบริบทใดพบกับประโยคที่มีปัญหา คือ ไม่สามารถมีค่าความจริงที่จริงหรือเท็จได้อย่างใดอย่างหนึ่ง จะต้องมีการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงต่อไป

ดังนั้นการแก้ปัญหาปริทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง (J) และ (K) ของทฤษฎีเชิงบริบท จะอยู่ที่การเปลี่ยนบริบท จากบริบทที่ (J) ซึ่งเป็นประโยคปริทรรศน์คนโกหก มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ ไปสู่บริบทที่มีการกล่าว (K) ซึ่งมีคำบรรยายเหมือน (J) และเมื่อบริบทต่างกัน (K) จะมีค่าจริงได้โดยไม่ทำให้ (J) ซึ่งเป็นประโยคปริทรรศน์คนโกหกกลับมามีค่าจริงอีก³

ส่วนผู้เขียนในที่นี้จะยังไม่แสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคริปทีในบทนี้ แต่จะนำไปกล่าวในบทที่ห้า

³ ในจุดนี้จึงสามารถเห็นความแตกต่างระหว่างทฤษฎีเชิงบริบท และคริปที กล่าวคือ แม้คริปที จะมีการให้ค่าความจริงกับประโยคแบบขึ้นกับสถานการณ์ แต่คริปทีจะไม่มีการเปลี่ยนสถานการณ์เช่นนี้